

5.8. Շրջակա միջավայրի աղտոտվածության մշտադիտարկում

5.8.1. 2018թ. շրջակա միջավայրի մշտադիտարկում: Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության տեղեկատվության, ՀՀ շրջակա միջավայրը 2018թ. ունեցել է հետևյալ բնութագիրը.

5.8.1.1. Օդային ավազանի որակի մշտադիտարկում: 2018թ. ՀՀ բնակավայրերի օդային ավազանի որակի մշտադիտարկման արդյունքները բերվում են ստորև աղյուսակներում.

Դիտարկման համակարգում ընդգրկված ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդի որակի ցուցանիշները, 2018թ.

	Դիտակայանների և դիտակետերի ընդհանուր քանակը, <i>միավոր</i>	Վերահսկվող նյութեր	Փորձանմուշների քանակը, <i>միավոր</i>	Վերահսկվող նյութերի միջին տարեկան ՍԹԿ-ների գերազանցումը, <i>անգամ</i>
ք.Երևան	47	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի օքսիդներ ածխածնի մոնօքսիդ գետնամերձ օզոն	241 103	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Գյումրի	25	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	2 519	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Վանաձոր	27	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	5 467	ՀՀ նորմայի սահմաններում 1.6 անգամ ՀՀ նորմայի սահմաններում
ք.Ալավերդի	45	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի օքսիդներ ածխածնի մոնօքսիդ	96 122	1.8 անգամ 2.0 անգամ ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Հրազդան	18	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	2 733	1.3 անգամ ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Արարատ	13	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	1 547	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Կապան	11	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	541	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Քաջարան	15	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	736	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Չարենցավան	10	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	930	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Ծաղկաձոր	15	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	2 453	ՀՀ նորմաների սահմաններում
գ.Ամբերդ	1	ամոնիակ ծծմբի երկօքսիդ, ազոտի երկօքսիդ, նիտրատ իոն քլոր, նիտրատ, սուլֆատ, ամոնիում իոններ և 21 քիմիական տարրեր	281 839 281	ՀՀ նորմայի սահմաններում ...

Ծաղկածոր քաղաքի տեղումներում (ձյուն, թաց ձյուն, անձրև) վերահսկվող որոշ նյութերի պարունակությունը, 2018թ.

Վերահսկվող նյութեր	Չափման միավոր	Միջին ամսական և միջին տարեկան կոնցենտրացիաներ									
		հունվար	փետրվար	մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	հոկտեմբեր	տարեկան	
Զրածնային ցուցիչ	-	6.35	6.39	6.75	6.63	6.60	6.68	6.42	6.99	6.60	
Նիտրատ իոն	մգ/լ	4.02	1.88	2.60	2.64	2.07	2.18	1.80	3.10	2.54	
Սուլֆատ իոն	մգ/լ	4.54	3.19	5.13	2.94	1.66	1.72	2.18	4.86	3.28	
Քլորիդ իոն	մգ/լ	2.08	1.06	0.91	0.63	0.41	0.37	0.62	1.05	0.89	
Ամոնիում իոն	մգ/լ	0.51	0.87	0.95	1.32	1.19	1.56	1.23	1.20	1.10	
Ֆտորիդ իոն	մգ/լ	0.008	0.011	0.006	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.01	
Էլեկտրահաղորդականություն	մկՍմ/սմ	28.6	24.1	43.3	33.1	23.7	26.3	22.0	46.7	30.97	
Ընդհանուր ֆոսֆոր	մգ/լ	0.024	0.028	0.029	0.031	0.0761	0.062	0.050	0.050	0.040	
Նատրիում	մգ/լ	0.74	0.85	0.54	0.32	0.24	0.27	0.42	0.64	0.50	
Կալիում	մգ/լ	0.32	0.45	0.33	0.29	0.38	0.48	0.40	0.69	0.42	
Կալցիում	մգ/լ	1.97	1.32	5.07	2.70	2.09	2.47	1.87	5.80	2.91	
Մագնեզիում	մգ/լ	0.29	0.41	0.43	0.18	0.15	0.14	0.23	0.62	0.31	
Լիթիում	մկգ/լ	0.183	0.256	0.294	0.125	0.088	0.077	0.100	0.291	0.177	
Բերիլիում	մկգ/լ	0.001	0.001	0.004	0.005	0.002	0.003	0.007	0.002	0.003	
Բոր	մկգ/լ	3.377	16.430	5.291	3.056	5.871	4.549	7.208	12.847	7.329	
Ալյումին	մկգ/լ	28.1	23.9	115.6	50.5	20.3	18.6	18.5	77.5	44.1	
Տիտան	մկգ/լ	0.560	1.017	6.295	1.577	0.674	0.874	0.867	3.644	1.939	
Վանադիում	մկգ/լ	0.490	0.547	1.099	0.577	0.305	0.530	0.369	0.893	0.601	
Քրոմ	մկգ/լ	0.395	0.260	0.366	0.255	0.203	0.281	0.249	0.389	0.300	
Երկաթ	մկգ/լ	46.2	42.8	112.5	62.2	34.2	62.6	130.2	109.2	75.0	
Մանգան	մկգ/լ	6.580	5.463	9.306	6.844	4.176	3.042	4.841	7.073	5.916	
Կոբալտ	մկգ/լ	0.070	0.044	0.141	0.104	0.058	0.047	0.071	0.147	0.085	
Նիկել	մկգ/լ	0.546	0.711	1.149	0.795	0.755	0.892	1.153	1.184	0.898	
Պղինձ	մկգ/լ	2.086	4.730	1.816	1.782	2.081	2.859	3.877	3.462	2.837	
Ցինկ	մկգ/լ	25.7	27.9	14.3	10.3	11.5	44.0	21.4	67.9	27.9	
Արսեն	մկգ/լ	0.080	0.165	0.129	0.192	0.093	0.108	0.098	0.175	0.130	
Սելեն	մկգ/լ	0.114	0.324	0.255	0.318	0.238	0.434	0.164	0.134	0.248	
Ստրոնցիում	մկգ/լ	7.77	6.82	19.29	10.87	7.97	5.86	5.90	17.52	10.251	
Մոլիբդեն	մկգ/լ	0.701	1.914	1.137	0.935	1.767	2.972	0.837	1.426	1.461	
Կադմիում	մկգ/լ	0.054	0.052	0.033	0.047	0.047	0.065	0.038	0.040	0.047	
Անագ	մկգ/լ	0.115	0.065	0.049	0.046	0.054	0.204	0.097	0.051	0.085	
Ծարիր	մկգ/լ	0.088	0.144	0.116	0.546	0.305	0.270	0.275	0.277	0.253	
Բարիում	մկգ/լ	7.90	4.13	7.59	14.59	5.89	6.07	5.10	15.53	8.351	
Կապար	մկգ/լ	0.767	0.996	0.919	0.729	0.647	1.157	1.585	1.589	1.049	
Բիսմութ	մկգ/լ	0.007	0.006	0.007	0.007	0.006	0.008	0.002	0.002	0.006	

Ամբերդ գյուղի կայանի հարակից տարածքի տեղումներում (ձյուն, անձրև, ձնախառն անձրև) վերահսկվող նյութերի պարունակությունը, 2018թ.

Վերահսկվող նյութեր	Չափման միավոր	Միջին ամսական և միջին տարեկան կոնցենտրացիաներ										
		մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր	տարեկան
Զրածնային ցուցիչ	-	7.38	6.98	6.66	6.48	7.07	6.54	7.19	6.88	5.61	6.28	6.71
Նիտրատ իոն	մգ/լ	4.25	2.61	1.65	4.07	15.42	8.25	2.02	2.58	1.91	1.39	4.41
Սուլֆատ իոն	մգ/լ	7.61	3.23	1.61	2.83	8.25	7.24	3.10	3.42	1.96	1.40	4.07
Քլորիդ իոն	մգ/լ	1.36	0.68	0.26	0.43	1.21	0.63	0.50	0.41	0.21	1.71	0.74
Ամոնիում իոն	մգ/լ	1.27	1.47	1.20	1.45	6.57	2.14	0.53	0.89	0.87	0.44	1.68

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Վերահսկվող նյութեր	Չափման միավոր	Միջին ամսական և միջին տարեկան կոնցենտրացիաներ										
		մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր	տարեկան
Ֆտորիդ իոն	մգ/լ	0.027	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.005	0.007
Էլեկտրահաղորդականություն	մկՍմ/սմ	69.4	41.9	17.9	27.2	95.5	53.0	40.8	27.8	14.2	24.3	41.2
Ընդհանուր ֆոսֆոր	մգ/լ	0.171	0.052	0.028	0.064	0.663	0.160	0.024	0.019	0.028	0.035	0.12
Նատրիում	մգ/լ	0.56	0.31	0.15	0.23	0.52	0.322	0.22	0.14	0.09	1.33	0.39
Կալիում	մգ/լ	0.45	0.43	0.11	0.26	1.61	0.45	0.23	0.17	0.11	1.49	0.53
Կալցիում	մգ/լ	8.93	4.33	1.52	2.689	9.83	7.08	7.230	4.15	1.04	1.10	4.79
Մագնեզիում	մգ/լ	0.40	0.28	0.13	0.20	0.66	0.35	0.27	0.22	0.09	0.10	0.27
Լիթիում	մկգ/լ	0.288	0.204	0.053	0.077	0.198	0.124	0.160	0.086	0.072	0.318	0.158
Բերիլիում	մկգ/լ	0.015	0.009	0.006	0.006	0.017	0.009	0.001	0.012	0.010	0.012	0.010
Բոր	մկգ/լ	4.160	3.855	7.701	11.687	19.948	10.814	4.183	5.531	2.771	2.527	7.318
Ալյումին	մկգ/լ	223.4	157.0	21.3	30.9	23.1	35.7	92.2	50.8	33.1	15.3	68.3
Տիտան	մկգ/լ	4.510	4.269	0.646	1.210	2.340	1.772	2.934	1.348	1.522	2.262	2.281
Վանադիում	մկգ/լ	1.713	0.909	0.303	0.537	1.503	1.176	0.897	0.646	0.515	0.532	0.873
Քրոմ	մկգ/լ	0.707	1.147	0.160	0.233	0.373	0.647	0.536	0.116	0.387	0.564	0.487
Երկաթ	մկգ/լ	228.1	244.3	50.4	61.5	47.5	58.3	176.8	73.2	46.6	30.6	101.7
Մանգան	մկգ/լ	14.06	10.17	2.73	1.97	2.09	3.64	3.26	3.76	18.28	8.83	6.88
Կոբալտ	մկգ/լ	0.266	0.206	0.031	0.033	0.064	0.067	0.097	0.063	0.184	0.147	0.116
Նիկել	մկգ/լ	1.261	1.485	0.285	0.416	0.812	0.618	0.702	0.378	0.464	1.137	0.756
Պղինձ	մկգ/լ	1.315	1.550	0.838	1.058	3.365	4.887	1.095	1.227	0.788	9.460	2.558
Ցինկ	մկգ/լ	6.408	12.417	3.847	3.561	5.190	3.756	4.180	2.823	18.404	42.832	10.342
Արսեն	մկգ/լ	0.201	0.220	0.066	0.107	0.507	0.325	0.171	0.092	0.154	0.137	0.198
Սելեն	մկգ/լ	0.305	0.491	0.218	0.315	0.536	0.508	0.250	0.181	0.205	0.250	0.326
Ստրոնցիում	մկգ/լ	31.63	14.54	4.95	6.65	23.12	16.86	16.63	9.23	2.63	3.34	12.96
Մոլիբդեն	մկգ/լ	1.062	1.738	1.028	0.939	1.727	1.188	1.492	0.543	0.593	1.099	1.141
Կադմիում	մկգ/լ	0.038	0.051	0.024	0.030	0.051	0.041	0.022	0.020	0.073	0.092	0.044
Անագ	մկգ/լ	0.049	0.045	0.029	0.029	0.036	0.097	0.108	0.023	0.050	0.232	0.070
Ծարիր	մկգ/լ	0.134	0.139	0.226	0.180	0.339	0.435	0.363	0.275	0.186	0.371	0.265
Բարիում	մկգ/լ	11.000	7.287	9.009	8.537	14.348	8.515	4.698	3.931	4.174	3.689	7.519
Կապար	մկգ/լ	1.357	1.522	0.336	0.395	0.224	0.279	0.830	0.356	0.788	1.384	0.747
Բիսմութ	մկգ/լ	0.008	0.015	0.005	0.003	0.002	0.022	0.017	0.004	0.036	0.011	0.012

5.8.1.2. Մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկում: 2018թ. մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկման արդյունքները բերվում են ստորև աղյուսակներում.

ՀՀ գետավազանային ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2018թ.

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Հյուսիսային	Գեբեղ	Փամբակ	1	Հարթագյուղ գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ
			2	ք.Սպիտակից 0.5 կմ ներքև	3	3	Նիտրատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ
			3	ք.Վանաձորից 0.6 կմ վերև	3	3	Նիտրատ իոն
			4	ք.Վանաձորից 4.5 կմ ներքև	3	5	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, երկաթ, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, կախյալ նյութեր
					5		Ամոնիում իոն
		Գեբեղ	5	Մարցիգետի թափման կետից 0.5 կմ ներքև	3	3	Երկաթ, կախյալ նյութեր
			6	ք.Այրումից 0.5 կմ վերև	3	5	Երկաթ
					4		Կախյալ նյութեր
		5			Մոլիբդեն		
		7	ՀՀ պետական սահմանի մոտ	3	5	Երկաթ, կախյալ նյութեր	
				5		Մոլիբդեն	
		Ձորագետ	8	ք.Ստեփանավանից 0.5 կմ վերև	2	2	-
			10	Գետաբերան	2	2	-
		Տաշիր	11	Միխայելովա գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ
	12		Սարատովկա գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, երկաթ	
	Մարցիգետ	13	Գետաբերան	2	2	-	
	Ախթալա	14	Գետաբերան	3	5	Երկաթ, կալցիում, կալիում, ընդհանուր լուծված աղեր	
				4		Բերիլիում	
				5		Ցինկ, պղինձ, կադմիում, մոլիբդեն, մանգան, կոբալտ, սոլֆատ իոն, կախյալ նյութեր	
	Գարգառ	210	Կուռթան գյուղի շրջանում	2	2	-	
342		Ակունք	3	3	Ֆոսֆատ իոն		
Շնող	343	Գետաբերան	3	5	Երկաթ, սուլֆատ իոն		
			5		Պղինձ, մոլիբդեն, կախյալ նյութեր		
Աղստև	Աղստև	15	ք.Դիլիջանից 1.2 կմ վերև	2	2	-	
		16	ք.Դիլիջանից 0.5 կմ ներքև	2	2	-	
		17	ք.Իջևանից 2 կմ վերև	3	3	Երկաթ, կախյալ նյութեր	
		18	ՀՀ պետական սահմանի մոտ	3	3	Նիտրիտ իոն, երկաթ, կախյալ նյութեր	
	Գետիկ	19	ք.Ճամբարակից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ, ալյումին, կախյալ նյութեր	
		20	Գետաբերան	2	2	-	
Ախուրյանի	Ախուրյան	Ախուրյան	31	Ամասիա գյուղից 0.5 կմ վերև	3	4	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, կախյալ նյութեր
					4		Երկաթ
			32	Ամասիա գյուղից 1 կմ ներքև	3	4	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր, կախյալ նյութեր
33	ք.Գյումրիից 0.8 կմ վերև	4		Ֆոսֆատ իոն			
			3	3	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, երկաթ, կախյալ նյութեր		

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Ախուրյան	Ախուրյան	Ախուրյան	34	ք.Գյումրիից 5 կմ ներքև	3	4	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, երկաթ, ընդհանուր անօրգանական ազոտ
					4		Նիտրիտ իոն, կախյալ նյութեր
		35	Բագարան գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, երկաթ, ընդհանուր ֆոսֆոր, կախյալ նյութեր	
		Աշոցք	36	Մուսայեղյան գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-
			37	Գետաբերան	3	3	Արսեն, կախյալ նյութեր
		Կարկաչուն	Կարկաչուն	38	Գետաբերան	3	5
	4					ԹԿՊ, ԹՔՊ, մոլիբդեն, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն	
	5					Լուծված թթվածին, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն	
	Մեծամոր	Մեծամոր	40	ք.Վաղարշապատից 10 կմ հարավ	3	4	Լուծված թթվածին, ԹՔՊ, ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, մանգան, կալցիում, բոր, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					4		Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն
			41	ք.Վաղարշապատից 11 կմ հարավ-արևելք	3	4	Լուծված թթվածին, ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մանգան, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր
					4		Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն
42			Ռանչպար գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	4	Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր	
				4		ԹՔՊ	
Հրազդան	Քասախ	Քասախ	43	ք.Ապարանից 0.5 կմ վերև	2	2	-
			44	ք.Ապարանից 0.5 կմ ներքև	3	5	Լուծված թթվածին, ԹԿՊ, նիտրիտ իոն, երկաթ
					4		Ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
					5		Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն
			45	ք.Աշտարակից 1 կմ վերև	3	3	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում
		46	ք.Աշտարակից 3.5 կմ ներքև	3	3	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, վանադիում	
		47	Գետաբերան	3	4	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, վանադիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
				4		Նիտրատ իոն	
		48	Արագած գյուղից 0.5 կմ վերև	3	5	Լուծված թթվածին, ցինկ, նիկել, ալյումին	
				5		Մանգան, կոբալտ	
49	Գետաբերան	3	4	Ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, երկաթ, ընդհանուր անօրգանական ազոտ			
		4		Նիտրիտ իոն			
50	Փարպի գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում			

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Հրազդան	Հրազդան (միջին ներքին հոսանք)	Հրազդան ¹	51	Գեղամավան գյուղի մոտ	3	4	Լուծված թթվածին
					4		ԹՔՊ
			52	Քաղսի գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	4	Մանգան
					4		Վանադիում, կալիում
			53	Արգել գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	5	ԹՔՊ, մանգան, բարիում
					4		Կալիում
					5		Վանադիում
			54	Արգնի ՀԷԿ-ից 0.5 կմ ներքև	3	5	Կալիում
					5		Վանադիում
			55	ք.Երևանից 9 կմ ներքև, Դարբնիկ գյուղի մոտ	3	5	Երկաթ, նատրիում, քլորիդ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր
					4		ԹՔՊ, կոբալտ, կալիում, կախյալ նյութեր
					5		Լուծված թթվածին, ԹԿՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, վանադիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
	56	Գետաբերան	3	5	Լուծված թթվածին, ԹՔՊ, նիտրատ իոն, կոբալտ, կալցիում, նատրիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր		
			4		Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, կալիում, սուլֆատ իոն		
			5		Վանադիում		
	225	Գեղանիստ գյուղի մոտ	3	5	ԹՔՊ, ամոնիում իոն, նիտրատ իոն, մանգան, կոբալտ, նատրիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր		
			4		Նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, կալիում		
			5		Վանադիում		
	59	Գետառ	Գետաբերան	3	5	ԹԿՊ, ԹՔՊ, նիտրատ իոն, մանգան, կոբալտ, նատրիում, սուլֆատ իոն, ընդհանուր լուծված աղեր	
				4		Կալիում, ընդհանուր ֆոսֆոր,	
5				Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, վանադիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ			
Մարմարիկ	Մարմարիկ	57	Հանքավան գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-	
				3		Վանադիում, երկաթ, կախյալ նյութեր	
		58	Գետաբերան	4	5	ԹՔՊ, մանգան, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր	
5	Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն						

¹ Հրազդան գետի 52, 53, 54 դիտակետերում ջրի որակի անբավարար և վատ դասակարգումները պայմանավորված են դրանցում ՀՀ կառավարության 2011թ. հունվարի 27-ի թիվ 75-Ն որոշմամբ հաստատված կալիումի և վանադիումի նորմերի Հրազդանի գետավազանին ոչ բնութագրական ցածր արժեքներով: Համաձայն «Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի և տեղեկատվության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից իրականացված ջրերի որակի երկարամյա դիտարկումների արդյունքների, ինչպես նաև պայմանավորված կալիումի և վանադիումի աղտոտման արդյունքների բացակայությամբ, նշված դիտակետերում կալիումի և վանադիումի պարունակությունները գնահատվել են ֆոնային:

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀՍՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր	
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական		
Հրազդան	Տանձաղբյուր	Տանձաղբյուր	311	ք.Ծաղկաձորից վերև	3	3	Մանգան, վանադիում, երկաթ, ալյումին	
			312	ք.Ծաղկաձորից ներքև	3	5	ԹՔՊ, նիտրիտ իոն, կոբալտ, երկաթ, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր	
					4		Ամոնիում իոն, վանադիում, բարիում	
					5		Ֆոսֆատ իոն, մանգան	
			Սևան	Ջկնագետ	Ջկնագետ	60	Սեմյոնովկա գյուղից 0.5 կմ վերև	2
61	Գետաբերան	3				3	ԹՔՊ	
Մասրիկ	Մասրիկ	62		Վերին Շորժա գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	Լուծված թթվածին	
		63		Գետաբերան	3	5	Ֆոսֆատ իոն	
Սոթք	Սոթք	64		Հանքավայրից 1.5 կմ վերև	2		2	-
		65		Գետաբերան	3	3	Նիտրատ իոն, վանադիում, ալյումին, ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
		Վարդենիսի լեռներից սկսվող գետեր		Կարճաղբյուր	66	Աղբյուրաձոր գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2
67	Գետաբերան				3	3	Մոլիբդեն, վանադիում	
Վարդենիս	Մարտունի			69	Վարդենիկ գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-
				70	Գետաբերան	2	2	-
				71	Գեղիովիտ գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-
72	Գետաբերան	2		2	-			
Գեղամա լեռներից սկսվող գետեր	Արգիճի	Արգիճի		73	Լեռնահովիտ գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ
				74	Գետաբերան	3	3	ԹՔՊ, ֆոսֆատ իոն, վանադիում, երկաթ
	Ծակքար	75		Գետաբերան	3	3	Վանադիում, երկաթ	
	Շողվակ	76		Գետաբերան	3	3	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, վանադիում, երկաթ	
	Գավառագետ	77		Ծաղկավան գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-	
		78		Գետաբերան	3	4	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, մոլիբդեն, ընդհանուր ֆոսֆոր	
4	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում							
Արարատյան	Վեդի	Վեդի		80	Ուրցաձոր գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-
				82	ք.Արարատից 6 կմ ներքև	2	2	-
	Արփա	Արփա		83	ք.Զերմուկից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ
			84	ք.Վայքից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ	
			85	ք.Վայքից 0.5 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, ծարիր	
			86	ք.Եղեգնաձորից 0.5 կմ վերև	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ	
			87	Արենի գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ, բարիում	
			88	Շատին գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ	
	Արփա-Սևան ջրատար	68	Ծովինար գյուղից 0.7 կմ վերև	3	3	Մոլիբդեն, վանադիում, երկաթ		

5.ՄՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀՍՏԱԿԱՑ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր	
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական		
Հարավային	Մեղրի	Մեղրիգետ	89	ք.Մեղրիից 0.5 կմ վերև	3	4	Երկաթ, ալյումին	
			90	Գետաբերան	4		Մանգան	
		Կարճևան	344	Գետաբերան		3	5	Մանգան, երկաթ, ալյումին, սելեն
						4		Լուծված թթվածին, ԹԿՊ, վանադիում, կոբալտ, բերիլիում, կալիում, նատրիում, ծարիր, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր լուծված աղեր
						5		ԹՔՊ, ամոնիում իոն, մոլիբդեն, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր
	Ողջի	Ողջի	91	ք.Քաջարանից 1.7 կմ վերև	2	2	-	
			92	ք.Քաջարանից 1.8 կմ ներքև	3	4	Ամոնիում իոն, մանգան, կոբալտ, երկաթ, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր	
					4		Մոլիբդեն, ալյումին	
			93	ք.Կապանից 0.8 կմ վերև	3	3	Մոլիբդեն, կոբալտ, երկաթ, ալյումին	
			94	Կապանի օդանավակայանից 0.5 կմ ներքև	3	5	Մոլիբդեն, երկաթ, կախյալ նյութեր	
		4			Ալյումին			
				5	Պղինձ, մանգան, կոբալտ			
		Աճանան	346	Աճանան գյուղից 3 կմ վերև	3	3	Կոբալտ, երկաթ	
			347	Գետաբերան	3	5	ԹԿՊ, ամոնիում իոն, կադմիում, երկաթ	
					4		Նիտրիտ իոն, ալյումին, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր	
			5	Մոլիբդեն, մանգան, վանադիում, կոբալտ, կալիում, ծարիր				
	Գեղի	Գեղի	97	Աջաբաջ գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-	
			98	Գետաբերան	2	2	-	
	Որոտան	Որոտան	99	Գորայք գյուղից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ	
			100	ք.Սիսիանից 3 կմ վերև	3	3	Ֆոսֆատ իոն, մանգան, վանադիում, երկաթ	
			101	ք.Սիսիանից 3 կմ ներքև	3	3	Ֆոսֆատ իոն, մոլիբդեն, մանգան, վանադիում	
			102	Տաթև ՀԵԿ-ից 0.5 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, մանգան, բարիում	
	Սիսիան	Սիսիան	103	Արևիս գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-	
104			Գետաբերան	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ		
Գորիս	Վարարակ	106	ք.Գորիսից 3 կմ վերև	2	2	-		
		107	ք.Գորիսից 1.5 կմ ներքև	3	5	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, կալիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ		
				4		Ամոնիում իոն		
		5	Ֆոսֆատ իոն					

ՀՀ ջրամբարների ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2018թ.

Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Ջրի քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
			ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Արփի 14ի ջրամբար	109	Ամբարտակի մոտ	3	3	Ֆոսֆատ իոն, կախյալ նյութեր
Ախուրյանի ջրամբար	110	Ամբարտակի մոտ	3	3	ԹԿՊ, ԹՔՊ, ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն
Ապարանի ջրամբար	111	Ամբարտակի մոտ	3	3	ԹՔՊ

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Ջրի քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
			ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Երևանյան լիճ	112	Ամբարտակի մոտ	3	4	ԹՔՊ, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ
			4		Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն
Ազատի ջրամբար	113	Ամբարտակի մոտ	2	2	-
Կեչուտի ջրամբար	114	Ամբարտակի մոտ	2	2	-

Արաքս գետի ջրի որակի մշտադիտարկման արդյունքները, 2018թ.

Դիտակետի համարը	Դիտակետը (հատվածքը)	ՄԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները										
		ԹՔՊ, ՄԹԿ=30 մգ/լ	նիտրիտ իոն, ՄԹԿ= 0.024 մգ/լ	սուլֆատ իոն, ՄԹԿ= 100 մգ/լ	պղինձ, ՄԹԿ= 0.001 մգ/լ	բրոմ, ՄԹԿ= 0.001 մգ/լ	նիկել, ՄԹԿ= 0.01 մգ/լ	մանգան, ՄԹԿ= 0.01 մգ/լ	վանադիում, ՄԹԿ= 0.001 մգ/լ	երկաթ, ՄԹԿ=0.5 մգ/լ	ալյումին, ՄԹԿ= 0.04 մգ/լ	սելեն, ՄԹԿ= 0.001 մգ/լ
25	Սուրմալու գյուղի դիմաց	-	1.7	-	8.5	9.8	3.1	21.0	12.5	4.2	35.4	0.8
26	Հրազդան գետի թափման կետից վերև	-	3.9	1.2	5.3	11.2	1.5	7.3	16.0	3.4	30.5	1.8
27	Հրազդան գետի թափման կետից ներքև	-	5.2	1.4	5.1	10.4	1.3	7.2	16.9	3.0	24.8	2.4
28	Արմաշ գյուղից 0.5 կմ ներքև	-	5.3	1.4	11.7	16.0	2.6	16.7	20.6	6.0	49.4	2.2
29 (համապատասխանում է ՀՄԿ (Հայաստանյան մոնիթորինգի կայան)-1-ին)	ք.Ազարակից 2 կմ հարավ	-	-	2.0	7.4	7.9	1.3	13.4	15.5	3.1	30.0	2.5
ԻՄԿ-1 (Իրանական մոնիթորինգի կայան)	ՀՄԿ-1-ի դիմաց իրանական ափ	-	1.6	2.0	4.7	8.1	1.2	9.3	15.1	2.6	17.6	2.3
30 (ՀՄԿ-2)	ք.Ազարակից 2.5 կմ հարավ-արևելք	-	1.3	2.0	34.8	9.0	1.6	21.6	18.1	5.0	40.6	2.8
ԻՄԿ-3	ՀՄԿ-2-ի դիմաց իրանական ափ	-	1.7	2.0	4.4	9.4	1.2	8.2	16.3	2.4	16.0	2.4
ՀՄԿ-3	Մեղրիգետի թափման կետից վերև	1.3	-	1.7	29.2	8.8	1.7	25.2	17.8	6.1	51.0	2.5
ԻՄԿ-5	ՀՄԿ-3-ի դիմաց իրանական ափ	-	1.7	2.0	6.8	9.4	1.3	9.8	15.5	3.0	18.9	2.2
ՀՄԿ-6	Շվանիձոր գյուղից ներքև	-	-	1.9	91.4	9.9	1.6	39.6	24.1	13.1	71.2	3.5

Արաքս գետի հատակային նստվածքի մշտադիտարկման արդյունքները 2018թ. հուլիս-նոյեմբեր

գ/կգ

Դիտակետ	Ամիս	ՄԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները						
		ալյումին	երկաթ	մանգան	նիկել	պղինձ	արսեն	մոլիբդեն
ՀՄԿ-1	հուլիս	40.36	39.81	0.85	0.0700	0.056	0.0140	0.0015
	սեպտեմբեր	4.35	15.67	1.03	0.2329	0.053	0.0080	0.0002
	նոյեմբեր	5.90	18.14	0.99	0.1922	0.048	0.0110	0.0002
ՀՄԿ-2	հուլիս	16.82	10.60	0.26	0.0130	0.522	0.0070	0.0269
	սեպտեմբեր	69.61	48.93	0.95	0.0984	0.339	0.0069	0.0151
	նոյեմբեր	10.54	59.26	0.97	0.1184	0.707	0.0207	0.0483
ՀՄԿ-3	հուլիս	12.02	31.49	0.34	0.0230	1.033	0.0160	0.0348
	սեպտեմբեր	69.20	89.76	1.05	0.1158	0.532	0.0115	0.0399
	նոյեմբեր	18.86	33.22	0.77	0.1220	0.451	0.0097	0.0114

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

Դիտակետ	Ամիս	ՄԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները						
		այլումին	երկաթ	մանգան	նիկել	պղինձ	արսեն	մոլիբդեն
ԻՄԿ-1	հուլիս	3.78	5.16	0.1295	0.0402	0.1245	0.0025	0.0056
ԻՄԿ-3	հուլիս	35.34	17.14	0.5488	0.0141	0.3662	0.0070	0.0159
ԻՄԿ-5	հուլիս	74.33	41.53	0.7678	0.0173	0.6045	0.0067	0.0419

Սևանա լճի ջրի որակի մշտադիտարկման արդյունքները, 2018թ.

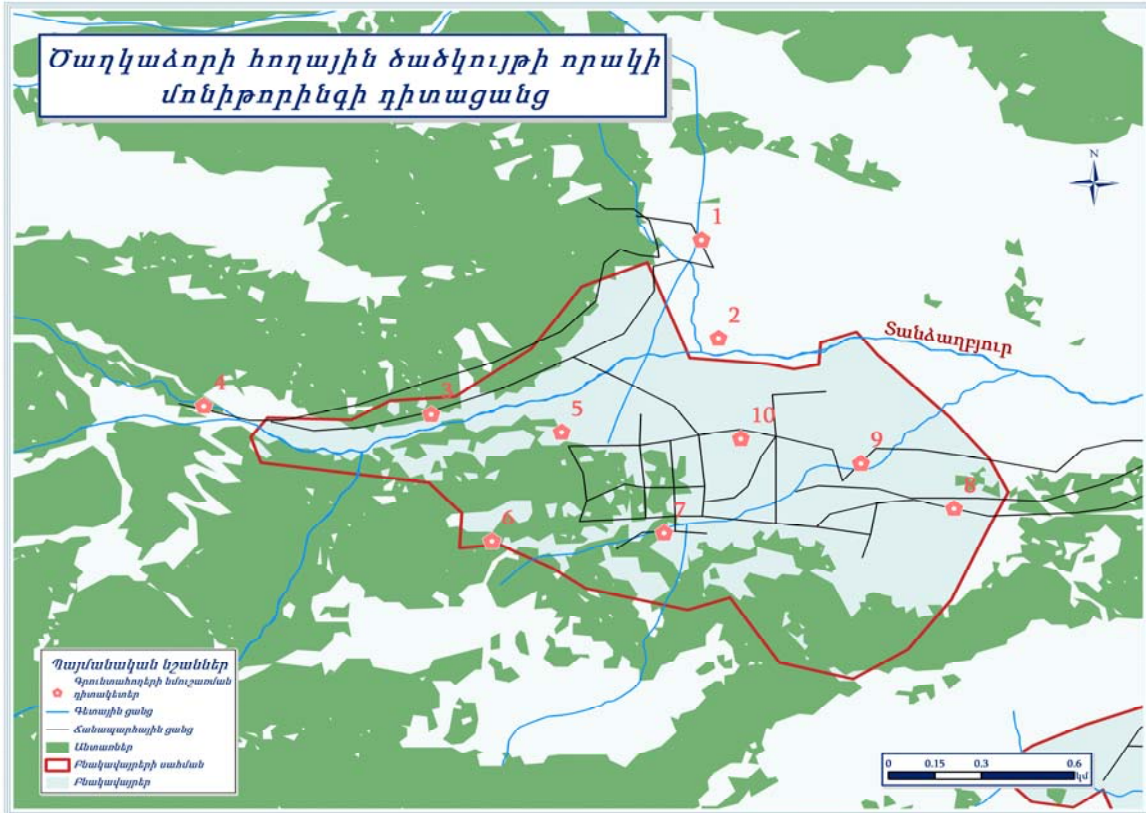
Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	ՄԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները							
		ԹՎՊՆ, ՄԹԿ=3 սզ/լ	ԹՔՎ ՄԹԿ=30 սզ/լ	Ցինկ ՄԹԿ=0.001 սզ/լ	Պղինձ ՄԹԿ=0.001 սզ/լ	Քրոմ ՄԹԿ=0.001 սզ/լ	Վանադիում ՄԹԿ=0.001 սզ/լ	Մագնեզիում ՄԹԿ=0.04 սզ/լ	Մելեն ՄԹԿ=0.001 սզ/լ
115	3.5 կմ թերակղզուց դեպի արևելք, մակերևույթից	-	-	-	-	3.3	4.6	-	2.3
	3.5 կմ թերակղզուց դեպի արևելք, 7 մ խորությունից	-	-	-	-	2.9	4.0	-	1.8
	3.5 կմ թերակղզուց դեպի արևելք, 40 մ խորությունից	-	-	-	-	1.7	3.8	-	1.4
116	70° ազիմուտով թերակղզուց, մակերևույթից	-	-	1.3	1.2	2.5	4.5	-	1.6
	70° ազիմուտով թերակղզուց, 7մ խորությունից	-	-	-	-	2.4	4.2	-	2.2
	70° ազիմուտով թերակղզուց, 30մ խորությունից	-	-	-	-	2.8	4.3	-	2.1
118	0.5 կմ Շորժա գյուղից դեպի հարավ-արևմուտք, մակերևույթից	-	-	-	-	2.4	4.6	-	2.2
	0.5 կմ Շորժա գյուղից դեպի հարավ-արևմուտք, 7 մ խորությունից	-	-	-	-	2.5	4.7	-	2.1
125	1 կմ Կարճաղբյուր գետի գետաբերանից դեպի արևմուտք, մակերևույթից	1.2	-	-	-	2.9	6.6	-	2.2
	1 կմ Կարճաղբյուր գետի գետաբերանից դեպի արևմուտք, 7 մ խորությունից	-	-	-	-	3.0	6.2	1.2	2.5
	1 կմ Արծվանիստ գյուղից դեպի հյուսիս, մակերևույթից	-	-	-	1.2	2.4	5.9	1.2	2.1
	1 կմ Արծվանիստ գյուղից դեպի հյուսիս, 7 մ խորությունից	-	-	-	-	2.7	6.4	1.2	2.2
130	7 կմ Նորադուս գյուղից դեպի հյուսիս-արևմուտք, մակերևույթից	-	-	-	-	3.3	5.0	-	2.4
	7 կմ Նորադուս գյուղից դեպի հյուսիս-արևմուտք, 7 մ խորությունից	-	-	-	-	3.1	5.0	-	2.5

5.8.1.3. Հողային ծածկույթի որակի մշտադիտարկում: 2018թ. Ծաղկաձոր քաղաքում հողում մետաղների պարունակության գնահատման նպատակով վերցվել է հողային ծածկույթի 25 փորձանմուշ:

Ծաղկաձոր քաղաքի հողային ծածկույթի որակի մշտադիտարկման արդյունքներն ըստ դիտակետերի, 2018թ.

Վերահսկվող նյութեր	ՄԹԿ	Կոնցենտրացիա									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Լիթիում	0.032	0.028	0.017	0.014	0.018	0.019	0.014	0.019	0.018	0.018	0.020
Նատրիում	-	12.75	10.91	12.12	45.08	11.34	6.80	8.90	5.62	8.96	6.33
Մագնեզիում	-	2.79	3.71	1.34	2.16	2.60	1.53	3.65	2.61	1.97	2.85
Կալիում	-	13.70	13.59	20.59	13.15	13.96	9.56	12.13	7.30	7.78	12.19
Կալցիում	-	13.27	20.13	3.83	10.18	9.88	10.48	12.49	11.56	14.21	12.86
Վանադիում	0.15	0.144	0.091	0.039	0.082	0.076	0.095	0.100	0.118	0.095	0.093
Քրոմ	0.006	0.111	0.062	0.024	0.074	0.060	0.068	0.074	0.100	0.078	0.084
Երկաթ	-	40.47	29.42	15.43	25.41	28.59	26.16	27.67	32.76	26.89	28.57
Մանգան	-	0.905	0.736	0.372	0.637	0.809	0.561	0.663	0.544	0.673	0.731
Կոբալտ	0.005	0.031	0.016	0.007	0.016	0.017	0.018	0.018	0.021	0.018	0.018
Նիկել	0.004	0.099	0.055	0.022	0.056	0.048	0.058	0.057	0.081	0.067	0.074
Պղինձ	0.003	0.059	0.038	0.016	0.033	0.036	0.036	0.037	0.040	0.037	0.065
Ցինկ	0.023	0.116	0.091	0.075	0.087	0.107	0.088	0.092	0.069	0.107	0.214

Վերահսկվող նյութեր	ՍԹԿ	Կոնցենտրացիա									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Արսեն	0.002	0.021	0.010	0.005	0.012	0.009	0.012	0.010	0.015	0.011	0.012
Ստրոնցիում	-	0.118	0.149	0.112	0.099	0.156	0.082	0.106	0.063	0.082	0.087
Մոլիբդեն	-	0.0026	0.0012	0.0019	0.0014	0.0010	0.0011	0.0011	0.0008	0.0008	0.0011
Կադմիում	-	0.0006	0.0003	0.0003	0.0005	0.0018	0.0004	0.0004	0.0004	0.0003	0.0005
Ծարիր	0.0045	0.0012	0.0006	0.0004	0.0007	0.0006	0.0007	0.0008	0.0008	0.0008	0.0017
Բարիում	-	0.243	0.281	0.268	0.277	0.332	0.201	0.202	0.137	0.131	0.171
Կապար	0.032	0.032	0.020	0.024	0.023	0.026	0.024	0.023	0.021	0.023	0.052

5.8.2. 2019թ. հունվար ամսվա շրջակա միջավայրի աղտոտվածության մշտադիտարկում: Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության տեղեկատվության, ՀՀ շրջակա բնական միջավայրը 2019թ. հունվարին ունեցել է հետևյալ բնութագիրը.

5.8.2.1. Օդային ավազանի որակի մշտադիտարկում: Հունվար ամսին ՀՀ բնակավայրերի օդային ավազանի որակի մշտադիտարկման արդյունքները բերվում են ստորև աղյուսակներում.

Դիտարկման համակարգում ընդգրկված ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդի որակի ցուցանիշները, 2019թ. հունվար

	Դիտակայանների և դիտակետերի քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերը	Փորձամուշների քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերի միջին տարեկան կոնցենտրացիաների գերազանցումը ՍԹԿ-ից
ք.Երևան	47	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի օքսիդներ ածխածնի մոնօքսիդ զետնամերձ օզոն	15 627	ՀՀ նորմաների սահմաններում

5.ՄՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Դիտակայանների և դիտակետերի քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերը	Փորձանմուշ- ների քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերի միջին տարեկան կոնցենտրացիաների գերազանցումը ՄԹԿ-ից
ք.Գյումրի	25	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	213	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Վանաձոր	27	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	407	ՀՀ նորմայի սահմաններում ... ՀՀ նորմայի սահմաններում
ք.Ալավերդի	45	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի օքսիդներ ածխածնի մոնօքսիդ	4 724	ՀՀ նորմայի սահմաններում 1.1 անգամ ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Հրազդան	18	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	206	... ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Արարատ	13	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	117	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Զարենցավան	10	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	80	ՀՀ նորմաների սահմաններում
Կապան	11	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	22	ՀՀ նորմաների սահմաններում
Քաջարան	15	ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	26	ՀՀ նորմաների սահմաններում
ք.Ծաղկաձոր	14	ընդհանուր փոշի ծծմբի երկօքսիդ ազոտի երկօքսիդ	112	ՀՀ նորմաների սահմաններում

Ծաղկաձոր քաղաքի տեղումներում (ձյուն) վերահսկվող որոշ նյութերի
պարունակությունն ըստ դիտարկման օրերի, 2019թ. հունվար

Նմուշառման ամսաթիվը	Ցուցանիշներ						
	ջրածնային ցուցիչ (pH)	տեսակարար էլեկտ- րահաղորդական- ություն (մՍժմ/սմ)	սուլֆատ իոն	քլորիդ իոն	նիտրատ իոն	ֆտորիդ իոն	ամոնիում իոն
9-10	6.44	23.8	1.39	1.00	1.93	<0.005	0.922
15-16	6.16	27.5	3.38	1.19	4.18	<0.005	1.236
17-18	6.01	16	1.53	1.69	1.03	<0.005	0.394

5.8.2.2. Մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկում: Հունվարին մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկման արդյունքները բերվում են ստորև աղյուսակում.

ՀՀ գետավազանային ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ
վերահսկվող նյութերի, 2019թ. հունվար

Ջրավազանային կա- ռավարման տարածք	Գետա- վազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտա- կետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
					ըստ ցու- ցանիշի	ընդհան- րական	
Ախուրյան	Մեծամոր	Մեծամոր	40	ք.Վաղարշապատից 10 կմ հարավ	3	4	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր Ամոնիում իոն
					4		

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀՍՏՎԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Ախուրյան	Մեծամոր	Մեծամոր	41	ք.Վաղարշապատից 11 կմ հարավ-արևելք	3	4	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, բոր, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր
			42	Ռանչպար գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, բոր, ընդհանուր ֆոսֆոր
Հրազդան	Հրազդան (միջին ներքին հոսանք)	Հրազդան	47	Գետաբերան	3	3	Ֆոսֆատ իոն, վանադիում
			52	Քաղսի գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	5	Ֆոսֆատ իոն, կոբալտ
					4		Մանգան, կալիում
					5		Վանադիում
			53	Արգել գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	5	Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն
					4		Մանգան, կոբալտ, կալիում
					5		Վանադիում
			54	Արգնի Հե-Կ-ից 0.5 կմ ներքև	3	5	Նիտրատ իոն, ֆոսֆատ իոն, կալիում
					5		Վանադիում
			55	ք.Երևանից 6 կմ ներքև, Դարբնիկ գյուղի մոտ	3	5	Թ-ԿՊ, նատրիում, քլորիդ իոն
					4		Նիտրիտ իոն, կոբալտ, կալիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, կախյալ նյութեր
					5		Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան, վանադիում
			56	Գետաբերան	3	5	Նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, նատրիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր
					4		Ֆոսֆատ իոն, մանգան, կալիում
					5		Ամոնիում իոն, վանադիում
225	Գեղանիստ գյուղի մոտ	3	5	Թ-ԿՊ, նիտրիտ իոն, նիտրատ իոն, մանգան, կոբալտ, նատրիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր, քլորիդ իոն, ընդհանուր յուծված աղեր			
		4		Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, կալիում			
		5		Վանադիում			
59	Գետաբերան	3	5	Լուծված թթվածին, Թ-ԿՊ, Թ-ՔՊ, մանգան			
		4		Կալիում, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր			
		5		Ամոնիում իոն, նիտրիտ իոն, ֆոսֆատ իոն, վանադիում			
Մարմարիկ	Մարմարիկ	58	Գետաբերան	3	4	Թ-ԿՊ, վանադիում, կոբալտ, երկաթ	
				4		Մանգան, ալյումին	
Տանձաղբյուր	Տանձաղբյուր	312	ք.Օաղկաձորից ներքև	3	5	Թ-ԿՊ, նիտրիտ իոն, երկաթ, ընդհանուր անօրգանական ազոտ	
				4		Վանադիում, կոբալտ, կալիում, ընդհանուր ֆոսֆոր	
				5		Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն, մանգան	